

Motion till riksdagen 2024/25:1212

av Yusuf Aydin (KD)

Det kristna kulturarvet i Turkiet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, genom Unesco, ska verka för att de av Turkiet föreslagna syrisk-ortodoxa kyrkorna och klostren klassas som världsarv av Unesco och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Religiösa och kulturhistoriska byggnader tillhörande den syrisk-ortodoxa kyrkan i Turkiet är föreslagna som värdefulla kulturhistoriska världsarv till Unescos världsarvslista.

Den syrianska folkgruppen har levt i Mellanöstern i över 4 000 år och är en av områdets äldsta folkgrupper, tillika bland de första folken som kristnades. Det syriska/aramaiska språket, syrianernas språk, talades av Jesus, och de syrianska kyrkornas livskraftighet med olika trosinriktningar har bidragit till att kristendomen idag fortfarande finns kvar i Mellanöstern.

I dag finns det enbart ungefär 3 000 syrianer kvar i sydöstra delen av Turkiet. Detta är en konsekvens av tidigare religiöst och etniskt motiverad förföljelse och förtryck, även om situationen förbättrats något de senaste åren. I området finns det ett hundratal syrisk-ortodoxa kyrkor och kloster, och många är väldigt gamla och fortfarande i bruk.

Eftersom syrianer inte har haft ett eget land har kyrkor och kloster spelat en stor roll för folkgruppens överlevnad och utveckling av språket, religionen och kulturen.

Det finns ett flertal betydande kloster och kyrkor som är bland världens äldsta, som fortfarande bedriver religiös verksamhet och som leds av egna biskopar, präster och munkar. Där sker undervisningen på syriska/aramaiska, som är ett av världens äldsta skriftspråk, och präster och hemspråklärare utbildas och utövar sin kristna tro. Dessa kloster och kyrkor finns i sydöstra Turkiet nära gränsen till Syrien och är kristenhetens äldsta områden. Exempelvis finns klostret Mor Gabriel i närheten av staden Midyat, som är grundat år 397 efter Kristus, och Saffanklostret, som är beläget utanför staden Mardin och är grundat år 493 efter Kristus.

Följande kyrkor och kloster är föreslagna till Unescos världsarvlista.

Klostret Mor Gabriel

Klostret Deyrul Zafaran

Klostret Mor Abai

Klostret Mor Loozor

Klostret Mor Yakup

Kyrkan Yoldath Aloho

Kyrkan Mor Sobo

Kyrkan Mor Quryakos

Kyrkan Mor Azozo

Idag vallfärdar hundratusentals från hela världen till området för att besöka dessa kyrkor och kloster, som har religiös och kulturhistorisk betydelse och således behöver beskyddas och bevaras av Unesco. Det är endast genom en klassificering av Unesco som viktiga kulturhistoriska byggnader som dessa kommer att kunna bevaras. Sverige bör därför, genom Unesco, verka för att få dessa byggnader på Unescos världsarvslista. Detta gäller i synnerhet utifrån den kraftiga relevans och symbolik de har för kristendomen i Mellanöstern.

Yusuf Aydin (KD)